

THEATER Ilay den Boer vertelt over vlucht van zijn oma uit een Litouws getto in 1943

Confrontatie met verleden en heden

Gezien: *Janken en schieten*.

Spel: Ilay den Boer en Femke Belmer. Locatie: C-Mill, Heerlen, 29-8. Nog te zien aldaar: vanavond en in Maas-tricht van 6 tot 11 oktober.

door **Jos Prop**

Ilay den Boer is een andere naam voor geëngageerd theater. De jonge acteur maakt zichzelf en zijn joodse wortels tot onderwerp van zijn voorstellin-

gen. Dwingend en eigenzinnig onderzoekt hij zijn afkomst en de joodse geschiedenis. Theater is zijn gevecht met het verleden van zijn familie en dus met zichzelf. En in die strijd sleurt hij zijn publiek mee. Zijn bezoekers manipuleert hij van medespelers tot medeplichtigen. En dat voelt ongemakkelijk. Pijnlijk zelfs.

Drie delen van zijn theatrale zesluik hebben inmiddels het levenslicht gezien. In dit tweede deel, dat hij een jaar geleden al maakte maar dat nu pas in Limburg te zien is, vertelt hij het verhaal van de vlucht van zijn oma uit een Litouws getto. In 1943 vluchtte zij, met twintig lot-

genoten, in een bus van Litouwen naar Israël. Vijf jaar later arriveert ze, na vele ontberingen en omzwervingen eindelijk in Haïfa.

Met z'n twintigen zitten wij, op elkaar geplakt, in de bus waarin Den Boer zijn vertelling speelt. Op die manier dwingt hij ons zijn verhaal lijfelijk en emotioneel te ondergaan. Hij zadelt ons op met zijn probleem, zodat wij, net als hij, gedwongen worden ook na te denken over ons deel van de oplossing. Gordijnen voor de ramen verbergen het zicht van binnen naar buiten en vice versa.

Net als in zijn vorige voorstellingen zit ook nu het venijn weer in de

staart. Hij vertelt en speelt het verhaal over grootmoeders zwerftocht vanuit een diep gevoel van ontzag en trots. Euforisch viert hij haar aankomst in Haïfa. Maar op het moment dat we in zijn revisionistische gedachte dat de Holocaust Israëli-sche agressie rechtvaardigt, mee dreigen te gaan, confronteert zijn medespelster hem woedend met de duizenden doden die inmiddels door Israëli'sch geweld aan Palestijnse zijde gevallen zijn. „Vrede bereik je niet door te doden”, schreeuwt zij hem toe. De ongelooflijke geschiedenis van zijn oma wordt de even ongelooflijke realiteit van vandaag. Traanen kruipen achter mijn ogen.